
Vighneshvara Manasikam

——
विघ्नेश्वरमनसिकम्

——
Document Information

Text title : Vighneshvara Manasikam

File name : vighneshvaramAnasikam.itx

Category : ganesha

Location : doc_ganesha

Author : Chidambara Suri

Proofread by : Sivakumar Thyagarajan Iyer

Description/comments : 3 in Stotrasamuchchaya 1, Edited by Pandit K. Parameshwara Aithal

Latest update : January 2, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 2, 2023

sanskritdocuments.org

విఘ్నేశ్వరమానసికమ్

శ్రీమహాగణపతయే నమః ।

విఘ్నేశ్వరస్య విషయే హృది మానసాఖ్యాం
పూజాం విధాతుముచితం సరసం ప్రబంధమ్ ।

విద్వజ్జనే ధురి చిదమ్బర ఏష నమ్రః
శ్లోకైర్వసంతతిలకైర్వితనోతి శీఘ్రమ్ ॥ ౧॥

కాంతాకృతిం గమితయా కమనీయకాంత్యా
సత్యా సదాపి నిజయా నవరత్నపీఠే ।
కాంతం వసంతమమరేంద్రముఖాగ్రవన్ద్యం
దంతావలేనవదనం హృది భావయామి ॥ ౨॥

ఆగచ్ఛ దన్తివదనాద్య జయాసమేతః
సత్యాఖ్యయా దయితయా సహ పూజనాయ ।
అల్పాం కృతామపి మయా త్వయి దేవ పూజాం
స్వీకృత్య భక్తవశగేశ మయి ప్రసీద ॥ ౩॥

రత్నైః కృతం నవభిరత్ర తు చిత్రచిత్రం
పారీంద్యవేషమమరేంద్రకరోపసీతమ్ ।
ఆస్థాయ చాసనమిదం ధృతవల్లభస్త్వం
సామ్రాజ్యమాకలయ మే గజవక్త్ర చిత్రే ॥ ౪॥

వేదాంతకాననచరం వివిధాహవాది-
వేశన్తక్లప్తవిహృతిం విబుధేంద్రభావ్యమ్ ।
విఘ్నేశ్వరం విధృతవల్లభమఙ్కదేశ
ఆవాహయామి హృదయే సదయాన్తరఙ్గమ్ ॥ ౫॥

గంఠాయమస్వస్పృజలైర్దరిరత్నముక్తా-
పాత్రేఽర్పితైః సురభిభిః సుఖశీతలైశ్చ ।
మృద్వఙ్గులీదలయుతే పదపద్మయుగ్మే

పాద్యక్రమం కలయ పద్మముఖ ప్రభో త్వమ్ ॥ ౬ ॥

సహ్యాద్రిజాహృతమసహ్యమహాఘహారి
 దూర్వాగ్రదర్భసుమగర్భమదక్షతాఢ్యమ్ ।
 భ్రాగ్రపాత్రపరిపూర్ణమిదం మహర్ష-
 మర్ఘ్యం గృహాణ మదనర్ధవపుర్ణజాస్య ॥ ౭ ॥

మల్లీప్రసూననవచమ్పకకుడ్మలౌఘ-
 సౌరభ్యనిర్మరముపాసకచిత్తశుభ్రమ్ ।
 వ్యోమాపగాసలిలమద్య మయా ప్రదత్త-
 మాచమ్యతాం గజముఖ ప్రణతార్తిహారిన్ ॥ ౮ ॥

మోచాఫలేన నవశర్కరయా ఘృతేన
 గవ్యేన సాధు మధునా త్వధునా ప్రణీతమ్ ।
 పఞ్చామృతం గజముఖానతపఞ్చాతారే
 పఞ్చాననాత్మజ విధేహి నిమజ్జనాయ ॥ ౯ ॥

సన్మానసాదిశుచిభిర్ధురి మానసాఖ్యం
 సత్తీర్థ కోటిజరరాహృతతీర్థసార్థైః ।
 సంస్నాపయామి తవ మగ్గలదివ్యదేహ-
 ముద్వర్తనేన సహ వారణరాజవక్త్ర ॥ ౧౦ ॥

చీనామ్బరేణ కనకాఞ్చలమజ్జలలేన
 దివ్యం త్వదగ్గమఖిలం జలమజ్జనార్ద్రమ్ ।
 ద్రాక్ష మార్జయామి నిఖిలాఘనిమారనాయ
 కిఞ్చిద్ గజాస్య ధురి తిష్ఠ మమ ప్రభో త్వమ్ ॥ ౧౧ ॥

కార్పాససూత్రగుణితం విశదం ప్రకృప్తం
 యజ్ఞోపవీతయుగలం నిగలం ద్విజత్వే ।
 హైమైరథాసమగుణైః సహ యజ్ఞసూత్రై-
 రామం చ ముజ్జామయి కార్ష్యహతం ధృతం చ (?) ॥ ౧౨ ॥

జామ్బూనదైర్విరచితే నవభాజనేఽగ్రే
 దఘ్నా సహైవ మధునా మిలితం ప్రక్షుప్తమ్ ।
 తద్వచ్చరావపిహితం మధుపర్కమేత
 హస్తే తవాద్య వితరామి చ హస్తివక్త్ర ॥ ౧౩ ॥

కస్తూరికామృగమదైః పరిమృద్య క్లృప్తం
 త్వత్కీర్తిసారమివ శోభనగన్ధపూరమ్ |
 హస్తీన్ద్రవక్త్ర సుగుణోర్మిలమజ్గమజ్గ
 శ్రీగన్ధపజ్కమనులిమ్ప నిలిమ్పనాయ || ౧౪ ||
 శాల్యక్షతైరతితరామపరిక్షతాగ్రైః
 శ్రీకుఙ్కమాఙ్కపరిశోభినిజాఙ్గభాగైః |
 గన్ధోపరి స్ఫుటతరీకరణాయ హస్తీ-
 వక్త్రార్చయామి హరిచన్దనచర్చిత త్వామ్ || ౧౫ ||
 మన్దారకున్దకరవీరకచమ్పూర్వ-
 మల్లీముఖాని కుసుమాని తవార్పయామి |
 తాన్యజ్గమజ్గమపరిక్షత భూషయ త్వం
 సత్ర్యేకవింశతిదలైర్గజరాజవక్త్ర || ౧౬ ||
 ఛత్రధ్వజామ్బుజఘటాఙ్కశరేఖికాఙ్కౌ-
 పాఠోజమార్దవవిమర్దననిర్దయాఙ్కౌ |
 హస్తీన్ద్రవక్త్ర తవ భర్మవినిర్మితాభ్యాం
 సంయోజయామి చరణౌ మణిపాదుకాభ్యామ్ || ౧౭ ||
 కణ్ఠే కరే శిరసి తే మణినిష్కభూషాం
 రత్నచితం చ కటకం మకుటం మణీర్ధమ్ |
 అఙ్గైఃఖిలే కనకభూషణజాలకా ని
 భక్త్యా సహైవ ఘటయే కరతీన్ద్రవక్త్ర || ౧౮ ||
 నక్షత్రపఙ్క్తినిభమౌక్తికరాజరాజ-
 మానాఙ్శులం చరసుధాకరమణ్డలాభమ్ |
 శ్వేతాతపత్రమతిచిత్రమిభేన్ద్రవక్త్ర
 మూర్ధోపరి స్ఫుటతరం తవ ధారయామి || ౧౯ ||
 చామీకరస్ఫురితరత్నవిచిత్రదణ్డౌ
 చారుప్రభాలిరుచిరౌ తవ చామరౌ ద్వౌ |
 స్నానక్షణావసరఘర్మపయఃకణార్ద్రే
 సఙ్ఖాలయామి గజవక్త్ర ముఖే కరాభ్యామ్ || ౨౦ ||
 నూత్నం చ రత్నచరమాఙ్గముదారమగ్రే

రూపోద్వహం చ మణిదర్పణమర్పయామి ।
 భాదర్పదర్పకవపుర్ణయినీం తవాద్య
 కల్యాణమూర్తిమిభవక్త్ర విలోకయాత్ర ॥ ౨౧॥

అఙ్గారసఙ్గసురభిం సురభిప్రజాత-
 హైయఙ్గవీనఘృతయుక్తదశాఙ్గధూపమ్ ।
 సూణేన్ద్రియప్రియకరం పరిజస్ను శీఘ్రం
 భక్త్యాస్పృతం గజముఖ ప్రియగంధ దేవ ॥ ౨౨॥

బాహ్యోన్దకారగుణబంధనలోకబంధ-
 మాఙ్గాఢ్యపాత్రకృతవర్తినముఙ్జ్వలం తే ।
 త్రైలోక్యగాఢతిమిరాపహాభాసి వక్త్రే
 సన్దర్శయామి ధురి దీపమిభేన్ద్రవక్త్ర ॥ ౨౩॥

మోచాద ఘ్రీతపనసామ్రుఫలాదియుక్తం
 భిక్షోఘృతస్కలిసలడ్డుకమోదకాఢ్యం
 సావర్ణవర్ణసమసూపఘృతోఘృహారమ్ ।
 శాల్యన్నమేతదుపభుఙ్క్ష్య గజాస్య చారు ॥ ౨౪॥

ఏలాలవఙ్గసుమచమ్పకకుడ్మలాగ్ర-
 కర్పూరవాసితముదారముశీరగన్ధి ।
 పానీయమభిసరితః కమనీయశుభ్ర-
 మానీయతాం గజముఖాననమేకదన్తమ్ ॥ ౨౫॥

వార్తాకకణ్ణకిరసారకకారవల్లి-
 రమ్భాశలలాటుముఖచారుపదార్థజాతమ్ ।
 ఆఙ్గాక్షన్ద్రపనజీరకహిఙ్గుకైలా-
 సమ్భర్జితం గజముఖాద్ధి పదే పదే చ ॥ ౨౬॥

హస్తీన్ద్రవక్త్ర సరసం తు మయా ప్రదత్తం
 రమ్భాఫలైర్మధుచరైః సితశర్కరాభిః ।
 ఏలామరీచినమశర్కరదుగ్ధసిద్ధం
 గోధూమతణ్ణులసురాన్నముపాదదస్వ ॥ ౨౭॥

మాషైస్త్రిలైః సగుడశర్కరనాలికేరై-
 ర్జమ్పిరసర్షపవరాఘ్నఫలైరుతాన్వైః ।

తత్ర ప్రయోగకలితాని విచిత్రితాని

స్వన్నాని భుజ్జ్వ గజవక్త్ర రనేన సాకమ్ || ౨౮ ||

మల్లీసుమచ్చవిసువర్ణసవర్ణశాలి

శాల్యన్నమేతదుపమర్ద్య పయస్తథైవ |

ఏతే కరేణ మిలితే విరచయ్య శుద్ధే

భుజ్జ్వోపదంశితగుడం గజరాజవక్త్ర || ౨౯ ||

మణ్డోపయుక్తదధిఖణ్డకమేతదేత-

చుద్ధాన్నమాశు మిలితం ద్వయమద్య క్షప్తాస్వ |

ఖణ్డాప్లసర్షపరసాలవరోపదంతై-

రుభ్జ్జ్వోభవక్త్ర సహ నిమ్బకఖణ్డచూర్ణైః || ౩౦ ||

జమ్పిరతాచుత సుబిల్వకరీరచూత-

నారజ్జముఖ్యముపదంశకులం సుజాతమ్ |

హిజ్జ్వగ్రసర్షపరసాలవరోటముఖ్యైః (బహుసాధనాగ్రైః)

సమ్మిశ్రితం చ పరిశీలయ భుక్తికాలే || ౩౧ ||

ఔర్వారుకం ధురి రసాయనమేతదేతద్

గౌడం తు పానకమిదం సరనేక్షుసారమ్ |

కాపితపానకమిదం కరివక్త్ర కిచ్చోత్

కిచ్చోత్ పిబైషు విభవాయ యథేష్టతోఽద్య || ౩౨ ||

సత్కృష్ణనిమ్బదలనాగరహిజ్జబాల-

రమాభగ్రదణ్డవరసైన్దవజమ్భసారైః |

ఆలోడితం పరిమలైర్మిలితం గజాస్య

త్వం నీరతక్రముపభుజ్జ్వ చ దాహశాన్త్యైః || ౩౩ ||

హేమ్నా కృతే మణిచితే రుచిరేఽత్ర పాత్రే

హేమావతీజలమిదం గజవక్త్ర శుభ్రమ్ |

ఏలా దివ సితగుణం హిమనీరశిత-

మాపోఽశన చరమమాశు సమాచర త్వమ్ || ౩౪ ||

శోణామ్బుజాధరతలం శుభమార్దవాధ్య-

ముష్ణామ్బునా సురభిలేన తవాద్య పాణిమ్ |

ద్రవ్యేణ ఘర్షణవిధౌ సితయోపమృద్య

ప్రజ్ఞాలయేభముఖ కల్మషలేశహీన ॥ ౩౫॥

నిర్దోషతాముపగతేన విభో సువర్ణ-
స్థాల్యాం స్థితేన హిమశీతగుణేన సద్యః ।
హస్తీంద్రవక్త్ర పయసా పునరాదరేణ
శుద్ధం త్వమాచమనమాచర భోజనాన్తే ॥ ౩౬॥

పూగా ఇమే కపిశితా పరిపాకరీత్యా
శ్వేతా ఇమే కటురసా మధునాగవల్యః ।
కర్పూరచూర్ణమిదమేభిరిభాస్య రాగా-
చ్ఛోణీకురు త్వదధరం సమమాస్యశుద్ధయా ॥ ౩౭॥

దేదీప్యమానమహసి ద్రుతహేమపాత్రే
ముక్తామణీవిరచితామ్బుజరేఖికాన్తః ।
కర్పూరఖణ్ణపరిదీపితమేతదగ్రే
నీరాజనం గజవరానన దర్శయామి ॥ ౩౮॥

గంజాకవేరతనయావరతుజ్గభద్రా-
గోదావరీరవిసుతాసుసమాహృతాభిః ।
అద్భిర్దదామి పునరర్థ్యమిభేంద్రవక్త్ర
(స) తత్ త్వం గృహాణ నిగృహాణ తమో మదీయమ్ ॥ ౩౯॥

మల్లీప్రసూననవచమ్పకకున్దజాతి-
మన్దారముఖ్యసుమనోభిరభిస్సుటాభిః ।
మన్తైః సమం శ్రుతిచతుష్టయసంస్తుతైస్తే
పుష్పాజ్జాలిం గజముఖానిశమర్పయామి ॥ ౪౦॥

వేదాన్తమూర్ధశతగూఢ శతోజ్ఞీతస్త-(?)
నాథాన్తభావిత గణాధిప శక్తినాథ ।
శ్రీమన్ త్వదీయపదభక్తమిమం సదా మా
మామన్తకాన్తకసుతామల ముఞ్చ ముఞ్చ ॥ ౪౧॥

భాగ్యాధినోగ్యకరమద్య పదే పదే చ
భక్త్యా ప్రదక్షిణమహం కలయే గజాస్య ।
రక్ష ప్రతిక్షణమపాస్య హృదావిలమ్బం
వీక్షస్య మాం పరిగృహీతదయావలమ్బమ్ ॥ ౪౨॥

హస్తీన్ద్రవక్త్ర గణనాథ నమో నమస్తే
 స్వస్తీన్ద్ర ముఖ్యనుత దేహి నమో నమస్తే ।
 నస్తీవ్రమగ్రముపయాహి నమో నమస్తే
 విస్తీర్ణవైభవనిధేఽద్య నమో నమస్తే ॥ ౪౩ ॥

మఖ్యో సువర్ణవితతే మణిజాలచిత్రే
 డోలావృతేఽపుపరిభాగవితానచిత్రే ।
 మృద్వాస్తరా ముపరిమణ్ణులహంసతూలి-
 మధ్యాస్య శేష్య గజవక్త్ర మృదూపవానామ్ ॥ ౪౪ ॥

ఆలిజితో దయితయా గణనాథ శక్త్యా
 సర్వాఙ్గశోభనగుణోజ్జ్వలరూపలక్ష్మ్యో ।
 ఆనఙ్గసఙ్గరముఖైర్వివిధైర్విలాసై-
 రానన్దభారమధికం భజ హస్తీవక్త్ర ॥ ౪౫ ॥

బాహ్యం విధాతుమపటుస్తవ పూజనం యత్
 పద్మేన్ద్రవక్త్ర తదహం హృది మానసాఖ్యమ్ ।
 త్వత్పూజనం రచితవాంశ్చతురుత్తరైశ్చ
 పద్మైస్తథా దశచతుష్టయసంస్థితైశ్చ ॥ ౪౬ ॥

త్వాం పూజయన్ హృది భజన్ దృశి లక్షయంశ్చ
 శృణ్వణ్ణుచ్చుతౌ చ గదితం తవ రూపమేవ ।
 సమాభవయన్ గజవరానన దర్శయామి
 త్వం దేవ దేవ మయి ధేహి కృపాకటాక్షమ్ ॥ ౪౭ ॥

చస్వారింశదుపర్యధిష్ఠితచతుఃశ్లోకాత్మసఙ్ఖ్యాన్వితాన్
 ప్రోక్తాన్ యానుపచారకాంస్తవ విభో హస్తీన్ద్రవక్త్రానిశమ్ ।
 ప్రత్యూషే హృది భావయన్తి పురుషా యే తేషు కుర్యాద్ భవాన్
 సమూర్ణాం పురుషార్థసిద్ధిమతులాం సన్తోషధారాధికామ్ ॥ ౪౮ ॥

విఘ్నాధినేతరి చిదమృరసూరికృప్తా
 సమ్భావనాదిపరమప్రమదావసానైః ।
 పూజోపచారవిధిభిర్భువి మానసాఖ్యా
 జీయాచ్ఛిరం సువిదుషాం హృదయఙ్గమేయమ్ ॥ ౪౯ ॥

ఇతి శ్రీచిదమృరసూరికృతం శ్రీవిఘ్నేశ్వరమానసికం సమూర్ణమ్ ।

Notes given in the source: The manuscript is very badly written. The scribe hardly makes a distinction between the alpaANA and mahAprANA letters; always writes asti for hasti; thus the manuscript is very defective and in some places, it has not been possible to reconstruct the text. From the allusions in the text, it may be inferred that the author belonged to a place on the bank of the river hemAvatI (see verse 34).

Proofread by Sivakumar Thyagarajan Iyer

——
Vighneshvara Manasikam

pdf was typeset on January 2, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

